

de bezem

INFORMATIEBLAD VAN WIJKVERENIGING KROMME RIJN

Wilde bloemenpracht nu ook mogelijk in Bunnik.....

INHOUD:

Van de voorzitter

Algemene Ledenvergadering

Lezingen Energie- Leefklimaat

Fietsverbinding Station-USP

Technische Commissie

In-en-om de Wijkvereniging

46e JAARGANG NR. 2, SEPTEMBER 2019

COLOFON

De Bezem is het informatiebulletin van de wijkvereniging Kromme Rijn. De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij het bestuur van de vereniging.

WIJKVERENIGING KROMME RIJN BUNNIK

De wijkvereniging Kromme Rijn is opgericht in 1973. De vereniging heeft ten doel de gezamenlijke belangen te behartigen van de bewoners van de wijk Kromme Rijn te Bunnik. Deze wijk omvat het deel van Bunnik gelegen ten noorden van de Provincialeweg en ten westen van de Camminghalaan.

Het lidmaatschap staat open voor alle bewoners van dit gebied. De contributie bedraagt € 7,50 per jaar. Rekeningnummer/IBAN: NL38 INGB 0003260282 o.v.v. straat en huisnummer.

BESTUUR

Voorzitter: Piet Koning
Marskramersbaan 8, 3981 TK Bunnik, tel. 6563292
e-mailadres: p.koning@freeler.nl

Secretaris: Anke van der Have
Weth. Schaaplaan 23, 3981 GP Bunnik tel. 6561031
e-mailadres: secretariskrommerijn@hotmail.com

Penningmeester: Marcel Gierveld
Van Zijldreef 42, 3981 GX Bunnik tel. 06 12683940
e-mailadres: m.gierveld@mac.com
ledenadministratie@krommerijnwijk.nl

Technische commissie: Bob Jansen
Hoefijzerlaan 23, 3981 GK Bunnik, tel. 6564051
e-mailadres: bob.jansen01@kpnplanet.nl

Redactie/Redacteur: Wim van der Tol
Ambachtsring 3, 3981 TA Bunnik, tel. 6564153
e-mailadres: wvdt@ziggo.nl

ALGEMENE INFORMATIE OP INTERNET

Website: www.krommerijnwijk.nl
Facebook: facebook.com/WijkverenigingKrommeRijn
e-mail: secretariskrommerijn@hotmail.com
Twitter: twitter.com/wijkkrommerijn

KOPIJ

Kopij van bijdragen voor De Bezem wordt graag in ontvangst genomen bij de secretaris van de vereniging.

ABONNEMENTEN

Abonnementen zijn niet mogelijk. De Bezem wordt gratis toegezonden aan de leden van de wijkvereniging Kromme Rijn en aan personen en instellingen die daarvoor, naar de mening van het bestuur, in aanmerking komen in verband met het doel en de activiteiten van de vereniging.

De Bezem verschijnt ongeveer driemaal per jaar in een oplage van 650 exemplaren.

DE RUPSJES HADDEN UW REDACTEUR OOK GEVONDEN....

INHOUDSOPGAVE

Van de voorzitter.....	3
Verslag Algemene Ledenvergadering	4-5-6
Lezingen Energie/Leefklimaat.....	7 t/m 14
Fietsverbinding Station Bunnik – USP	15
Technische Commissie	16-17
In-en-om de Wijkvereniging	18 t/m 23

VAN DE VOORZITTER

Na een mooie en lange zomer maar met overlast van eikenprocessierupsen, is de herfst weer begonnen met de eerste buien en bomen die hun blad al verliezen.

Uw bestuur is eind augustus alweer bij elkaar geweest om de stand van zaken door te nemen en weer de nodige plannen te maken.

Daarin is ook onze nieuwe penningmeester Tom Dekker verwelkomd.

Hij constateerde dat het soms moeilijk is om te achterhalen welke leden wel en welke niet hun contributie hebben betaald.

Het komt regelmatig voor dat er via verschillende banknummers en namen, die niet bij ons bekend zijn, betaald wordt. Dit kunnen bijvoorbeeld echtgenoten zijn met een ander banknummer of andere huisgenoten. Om dat te verbeteren zal aan het ledenbestand met adressen ook zoveel mogelijk het bankrekeningnummer worden gekoppeld. U hoort daarover de komende maanden meer.

Dat het klimaat en de duurzaamheid steeds belangrijkere thema's worden, ook in onze wijk, bleek uit de grote belangstelling tijdens onze ALV afgelopen mei. De lezingen na de pauze hadden allemaal betrekking op deze thema's. Uit het grote aantal vragen bleek niet alleen veel belangstelling maar ook nog gebrek aan kennis en vooral onzekerheid over wat er de komende jaren gaat gebeuren. Uiteraard zal de wijkvereniging ontwikkelingen op dat gebied blijven volgen. De samenwerking met de Energiegroep Bunnik is daarvoor belangrijk.

In deze Bezem treft u een verslag aan van de ALV en samenvattingen van enkele lezingen na de pauze.

Op het gebied van leefbaarheid in onze wijk heeft u al eerder kunnen lezen over de activiteiten van de werkgroep Lucht & geluid.

Zij zijn erin geslaagd om een subsidie van € 5000,00 van de gemeente in de wacht te slepen voor de aanschaf van sensoren en de opbouw van een datanetwerk om de gegevens te verwerken. Ook aan de provincie zal een subsidie worden aangevraagd. Meer informatie hierover staat in deze Bezem.

Ook kunt u in deze Bezem lezen welke korte termijn acties door de gemeente worden voorgesteld om het fietspad vanaf het station naar het USP te verbeteren.

Helaas betreft het (nog) alleen maatregelen om de route te verduidelijken. De effectiviteit daarvan is beperkt omdat veruit het grootste deel van de fietsers de route vrijwel dagelijks gebruiken.

Door de gemeente is toegezegd dat op lange termijn ook andere maatregelen, om de veiligheid te vergroten en de snelheid in de Gildenring te beperken, zullen worden overwogen.

In de vorige Bezem was de verwachting dat er in week 24 (2^e week van juni) een uitspraak werd verwacht van de Raad van State over Rhijnhaeghe. Na tweemaal een uitstel van 6 weken, kregen we bericht dat er op 4 september een uitspraak werd verwacht. Echter op die datum werd door de Raad van State gemeld dat ernaar gestreefd wordt om binnen enkele weken uitspraak te doen. Helaas is dat te laat om daarvan in deze Bezem verslag van te doen. We zullen u via een Nieuwsbrief en de website, alsmede via sociale media zo snel en volledig mogelijk op de hoogte brengen van die uitspraak, inclusief de eventuele consequenties daarvan.

We wensen u veel leesplezier toe.

Piet Koning, voorzitter

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Verslag van de Algemene Ledenvergadering Wijkvereniging Kromme Rijn van 7 mei 2019 gehouden in het Postillion Hotel in Bunnik.

1. Opening en agendavaststelling

Voorzitter Piet Koning heet iedereen van harte welkom op deze drukbezochte 46^e ledenvergadering. Hij bedankt het Postillion Hotel, dat alles weer prima verzorgt: ruimte, schermen, hapjes, drankjes en uitrijkaarten voor het parkeerterrein.

2. Mededelingen

Er zijn berichten van afmelding ontvangen van de heer en mevrouw De Pee, mevrouw A. Bakker – Lenderink, de heer P. Keulemans en de heer R. Middel.

3. Verslag van de Algemene

Ledenvergadering van 14 mei 2018

Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt goedgekeurd.

4. Jaarverslag mei 2018 tot mei 2019

Rhijnhaeghe Aanvullend op het jaarverslag vertelt de voorzitter over de zitting bij de Raad van State over Rhijnhaeghe welke recent op 2 mei heeft plaatsgevonden. De zitting vond 2 á 3 maanden later plaats dan aanvankelijk werd verwacht en heeft 5 uur geduurd. Dit is uitzonderlijk lang. De projectontwikkelaar was aanwezig en de gemeente werd vertegenwoordigd door een advocaat en 2 ambtenaren. En naast de appellanten was de voltallige werkgroep Rhijnhaeghe aanwezig. De 3 raadsheren hebben vele kritische vragen

gesteld, vooral aan de gemeente: Bouwregels bevatten fouten en er waren veel onduidelikheden over zaken zoals: van welk punt af gaat de hoogte gemeten worden; het groen op de binnenplaats is niet gezeurd; de regels over parkeren; het parkeer onderzoek was onvolledig uitgevoerd. Ook een 2^e parkeer onderzoek was slordig en er waren opnieuw straten vergeten. De gemeente had nog aanvullende stukken gestuurd die bij de anderen onbekend waren, bijvoorbeeld een parkeernota die minder parkeerplaatsen zou vereisen. Er was begrip voor het bezwaar tegen het aantal woningen, maar daar gaat de gemeenteraad over. Verder was er kritiek op de diepte van de archeologische opgravingen, en het feit dat de gemeente niets had gedaan met het plan van de wijkvereniging. De raadsheren deden een poging om de partijen tot elkaar te laten komen, maar daar werd door de gemeente niet op gereageerd.

Op de vraag van Jan van Berkel of de wethouder aanwezig was wordt ontkennend geantwoord.

Op de vraag van Cees Visser of de maximale bouwhoogte van 11 meter, genoemd in de Strategische Agenda, nog gehanteerd zal gaan worden, antwoordt de voorzitter dat de Raad heeft aangegeven dat die agenda richtlijnen aangeeft waarvan kan worden afgeweken.

Maar het is wel zo dat de gemeente zelf in het ene stuk zegt dat het een richtlijn is en in het andere stuk dat het een harde regel is.

Rikke van Berk merkt op dat de gemeente zegt dat het begrip “Dorps Karakter” niet te kwantificeren is, maar volgens de appellanten zijn er wel degelijk referenties van bijv. de provincie over wat dit begrip inhoudt.

Carel Reuser vraagt wat er met het standbeeld in de tuin van Rhijnhaeghe gaat gebeuren. De voorzitter zegt dat we er mee bezig zijn, maar dat er nog niets over bekend is. Een uitgebreid verslag van de zitting komt op de website te staan.

Over ongeveer 8 weken wordt de uitspraak verwacht.

Scholeneiland/ MFA – terrein De voorzitter blikt terug op de intensieve betrokkenheid van de wijkvereniging bij het totstandkomen van de bestemmingsplannen. De wijkvereniging kan geen rol meer spelen bij protest achteraf tegen het bestemmingsplan, maar er is alle begrip voor omwonenden die bezwaar hebben.

Rik Coumans vertelt dat er op het moment dat er een brief over bomenkap werd bezorgd de bomen gekapt werden.

Verkeersproblematiek Naar aanleiding van de sessies over de fietsverbinding naar het USP zijn nog geen lange termijn-oplossingen voorgesteld. Voor de korte termijn worden al wel een aantal zaken geregeld, zoals bewegwijzering naar het USP (Uithof) vanaf het station, fietsoversteekbordje bij de Runnenburg, stempels op de weg, en het stoepje bij 1^e poot Gildenring wordt verwijderd.

Technische commissie De voorzitter benadrukt hoezeer het bestuur het op prijs stelt dat vrijwilligers onder onze leden, de werkzaamheden voor de werkgroepen consciëntieus oppakken.

5. Financiën

Financieel verslag 2018

Penningmeester Marcel Gierveld licht toe dat een groot deel van de begroting nu in beslag wordt genomen door de AED van de Gilderling. Via crowdfunding onder de omwonenden is er een groot bedrag bijeengebracht. Tijdens de ledenvergadering in 2018 is beslo-

ten dat de gelden via de wijkvereniging lopen. De hoogte van de communicatiekosten wordt beïnvloed door de financiële ondersteuning die voorafging aan de procedure voor plan Rhijnhaeghe. Rik Coumans vraagt een nadere toelichting op € 600, = extra uitgaven voor Bestuur & Secretariaat. De penningmeester antwoordt dat naast de gebruikelijk dagelijkse kosten van het bestuur €1210, 00 kosten voor communicatie en de advocaat voor Rhijnhaeghe zijn uitgegeven.

Henk v.d. Barselaar vraagt om een toelichting van de Reservering bijzondere doeleinden van € 10.000,00. De voorzitter zegt toe dat deze in de volgende Bezem wordt gegeven.

Het ledenaantal is stabiel gebleven en is op dit moment 564.

Verslag kascontrolecommissie 2018

De heren Kortbeek en Posthumus, de leden van de kascommissie, verklaren de financiële boeken over het boekjaar 2018 te hebben gecontroleerd en in orde te hebben bevonden. De heer Kortbeek geeft de penningmeester complimenten over de gedetailleerde manier waarop hij alles heeft bijgehouden en kon toelichten.

Decharge bestuur

De kascommissie stelt het bestuur voor om de Balans en de resultatenrekening over het boekjaar 2018 goed te keuren. De ledenvergadering stemt hiermee in en de penningmeester en daarmee het bestuur worden gedechargeerd.

Benoeming kascontrolecommissie 2019

De heer T. Posthumus wil volgend jaar opnieuw zitting nemen in de kascommissie. De

heer H. Jentjens, penningmeester van Princenhage, meldt zich aan als 2^e lid.

Vaststellen begroting 2019

In de begroting is nu een bedrag gelabeld voor de Technische Commissie. Dit is bedoeld voor het lidmaatschap van de Energiegroep Bunnik en meer armslag in verband met de werkgroepen.

6. Bestuursverkiezing

Bob Jansen, Technische Commissie, en Anke van der Have, secretaris, worden onder applaus herkozen.

Marcel Gierveld, penningmeester, treedt af. De voorzitter bedankt hem voor zijn werkzaamheden. Tom Dekker wordt gekozen als nieuwe penningmeester.

7. Rondvraag

Mevrouw van Lienden vraagt of de auto's, die aanvankelijk parkeerden aan het begin van de Van Zijldreef, nu niet allemaal op de Marskramersbaan parkeren. De voorzitter gaat in op de parkeerproblematiek en vertelt dat er plannen zijn om een verdieping te plaatsen boven de parkeerplaats achter het station, waardoor het aantal parkeerplaatsen verdubbelt van 50 naar 100. De heer Koolhaas Bena drukt dat er ook parkeerdruk is door het USP. Jenny van Denzel oppert een voorstel voor de gemeente met parkeerkaarten voor bewoners.

De heer Posthumus vroeg zich af of er in plaats van de geplante bomen, niet beter een parkeerplaats had kunnen worden aangelegd aan het begin van de Baan van Fectio. Jenny van Denzel vraagt waarom daar eigenlijk niet is gekozen voor het plaatsen van zonne-

panelen. De voorzitter antwoordt dat dat financieel onhaalbaar zou zijn. Cees Visser gaat in op de parkeermetingen door de gemeente. Op een zaterdag de parkeerdruk meten is zinloos en er is op een zaterdag dat er een loopwedstrijd was gemeten.

Jan Buzepol merkt opdat de BAM door de hele wijk heen parkeert en ook aan de zuidkant van het station, terwijl die parkeerplaats daar niet voor bedoeld is.

Carel Reuser stelt een vraag over de vereniging Kromme Rijn Wijk III, maar deze vereniging van eigenaren van 160 variantwoningen staat los van de wijkvereniging.

8. Sluiting

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Lezing

Na de pauze volgen 4 presentaties onder de noemer "Wat u wilt weten over energie(besparing) en leefklimaat in de wijk. Deze werden gehouden door Danny Piersma van Installatiebedrijf Heuveland, Datus Voorhorst van de Energiegroep Bunnik, Rik Coumans van de werkgroep Warmtescans en Erik Groot van de werkgroep Lucht & Geluid. Omdat de inhoud van de presentaties dermate interessant is dat we die ook graag willen delen met de leden die er niet bij waren, is na afloop gevraagd of wij deze op onze website mogen zetten. Ook in de Bezem van september zal er aandacht aan worden besteed.

Gezellige afsluiting

*Bunnik, 7 mei 2019
Anke van der Have, secretaris*

LEZINGEN ENERGIE- EN LEEFKLIMAAT IN ONZE WIJK

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 7 mei jl. waren er een 4-tal presentaties over Energie(besparing)en Leefklimaat in onze wijk. Achtereenvolgend spraken Erik Groot namens de werkgroep Lucht & Geluid en Danny Piersma van installatiebedrijf Heuvelland over onderhoud CV-ketels. Rik Coumans vertelde over Warmtescans en als laatste hield Datus Voorhorst een lezing namens de Energiegroep Bunnik.

Wij hebben gemeend dat de inhoud van de lezingen zodanig interessant waren om deze af te drukken in deze Bezem. Dan kunnen ook de niet aanwezige leden hun voordeel daarmee doen.

De wijkvereniging heeft vanaf het begin van haar bestaan aandacht besteed aan het goede onderhoud van de CV-installatie. Goed onderhoud levert ook een bijdrage aan energiebesparing.

Sinds een aantal jaren beschikt de wijkvereniging over een infrarood camera waarmee we warmtescans maken van de huizen van onze leden en daardoor gecontroleerd kunnen worden op zwakke plekken in de isolatie van het huis. Ook een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de isolatie en dus van energiebesparing.

Bovendien is isolatie de eerste stap naar een andere manier van verwarmen.

Gemeenten zijn bezig met de voorbereiding van plannen om fasegewijs te kijken hoe we van het gas af kunnen.

Recent is een samenwerking aangegaan met de Energiegroep Bunnik. Deze houdt in dat de wijkvereniging kan terugvallen op de kennis van de energiegroep bij zeer technische vragen over andere vormen van energieopwekking en het warm houden van onze huizen.

Ook sinds een aantal jaar is een werkgroep aan de slag om een meetnet in de wijk aan te brengen die continu de luchtkwaliteit gaat meten. Inmiddels is daarvoor een subsidie van de gemeente ontvangen en een aanvraag van subsidie bij de provincie is onderweg.

Op de volgende pagina's leest u meer over de lezingen en de stand van zaken.

LEZING OVER LUCHTKWALITEIT

Erik de Groot, die zitting heeft in SMAL Bunnik (=Samen Meten Aan Luchtkwaliteit), onderdeel van onze werkgroep Lucht en geluid, hield een interessante, (onvermijdelijk) technische lezing over de activiteiten die op dit moment binnen onze wijk plaatsvinden op het gebied van luchtkwaliteit. Hieronder worden verschillende besproken punten aangestipt.

LUCHTKWALITEIT

Luchtkwaliteit geeft de mate van afwezigheid van [luchtvervuiling](#) aan. Luchtkwaliteit is afhankelijk van de aanwezigheid van stoffen die schadelijk zijn voor de [gezondheid](#) van mens en dier.

MENSELIJKE BRONNEN

Stof en chemicaliën:

- van de landbouw, zoals in Nederland vooral ammoniak vanuit mest en kunstmest
- Allerlei industrie, fabrieken, waaronder ook elektriciteitscentrales
- Het verkeer door de verbrandingsmotoren (Fijnstof, Stikstofoxide, CO₂), remmen- en badenslijtage (Fijnstof)
- Verbrandingsprocessen W.O houtkachels
- Oplosmiddelen uit bijvoorbeeld verf
- Gevaarlijke gassen uit bv. spuitbussen (cfk's)
- Vuurwerk

NATUURLIJKE BRONNEN

- Huisstofmijt en haar allergenen (eicellen, uitwerpselen, bijproducten die dienen voor de afbraak van huidschilfers)
- Vulkanen
- Stof, bijvoorbeeld bij stofstormen in droge gebieden
- Gassen, zoals methaan van natuurlijke oorsprong, bijvoorbeeld uit het darmstelsel van vee
- Rook van bosbranden

FIJNSTOF

- De chronische blootstelling aan fijnstof blijkt de grootste bron van gezondheidsschade. Luchtvervuiling veroorzaakt vooral hart- en vaatziekten. In Nederland overlijden mensen enkele dagen tot maanden eerder door kortdurende blootstelling aan fijnstof.
- Bijna 75- 80% van de hoeveelheid fijnstof in de lucht wordt veroorzaakt door menselijk handelen.
- De Engelse term is Particulate Matter (PM). Deeltjes die kleiner zijn dan 10 micrometer (1 micrometer is een duizendste millimeter), worden PM10 genoemd. De deeltjes kunnen verschillen in omvang en grootte en ook in chemische samenstelling.
- Deeltjes die kleiner zijn dan 2,5 micrometer, worden PM2,5 genoemd.
- De laatste tijd richt de aandacht zich steeds meer op de nog kleinere deeltjes (ultrafijnstof) omdat deze schadelijker blijken dan PM10 en PM2,5 deeltjes.
- Roet is een onderdeel van fijnstof; het ontstaat als ultrafijn stof samenklontert. Het ontstaat bij (onvolledige) verbranding van diesel en andere brandstoffen. Steeds meer dieselauto's hebben een filter, waarmee roet effectief wordt afgevangen. De verwachting is dan ook dat de hoeveelheid roet in de lucht de komende jaren verder daalt. Houtkachels worden waarschijnlijk [de belangrijkste bron](#) van roet, nu de bijdrage van verkeer afneemt.
- Er is geen veilig niveau: fijnstof is ook schadelijk in lage concentraties. De omvang van de effecten is dan wel minder dan bij hogere concentraties. Blootstelling aan fijnstof leidt volgens naar schatting tot een gemiddelde levensduurverkorting van 9 maanden. Ook is berekend dat er 4,5 miljoen ziekteverzuimdagen extra worden opgenomen ten opzichte van een situatie zonder fijn stof in de lucht.
- En.....
Terwijl stikstofmonoxide (NO) weinig schadelijk is voor de gezondheid, kleur-, geur- en smaakloos is, kan stikstofdioxide (NO₂) irritatie en ontsteking van de luchtwegen, de ogen, keel en neus veroorzaken. Hoge concentraties NO₂ doen het aantal astma-aanvallen en ziekenhuisopnames toenemen. Wonen op plaatsen waar de NO₂ concentratie verhoogd is, zoals bij drukke wegen, kan een milde ontsteking van de luchtwegen tot gevolg hebben, wat weer leidt tot ergere symptomen bij astmapatiënten. Een belangrijke nuance is dat onderzoek niet heeft kunnen aantonen dat de gezondheidsklachten effectief het gevolg zijn van blootstelling aan NO₂. De uitstoot van stikstofoxiden is enorm gedaald.

METEN VAN FIJNSTOF

Officieel: Binnen het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit worden concentraties van PM10 en PM2,5 gemeten. PM10 wordt gemeten aan de hand van een zogenaamde β -stofmonitor.

β -straling (straal van elektronen) wordt door een filter met daarop fijn stof gestuurd.

De verzwakking van de β -straling.

Sinds 2008 wordt ook PM2,5 gemeten. Dit gebeurt middels weging van filters waarop PM2,5 zich heeft verzameld (gravimetrie).

2. Goedkopere sensoren meten vaak niet de massa fijnstof (in $\mu\text{g}/\text{m}^3$) maar tellen het aantal deeltjes met groottes tussen 0,3 (afhankelijk van de sensor kan dat ook 0,5 of 1,0 micrometer zijn) en 10 micrometer met behulp van een LED of lasertje. Dit heet optisch meten.

Dit heeft als nadeel dat je niet precies meet hoeveel deeltjes met welke grootte in de lucht aanwezig zijn.

Bovendien worden deeltjes kleiner dan 0,3 μm niet opgemerkt. Het zijn echter juist deze deeltjes

die vrijkomen bij verbrandingsprocessen. Goedkopere sensoren zijn daarom niet erg geschikt om fijn stof als gevolg van het verkeer te meten.

Door de snelle innovatie op het gebied van ICT en de ontwikkeling van goedkope sensoren, kan iedereen steeds beter zelf de kwaliteit van de leefomgeving meten. En dat gebeurt dan ook steeds vaker.

Het RIVM faciliteert het meten met goedkope sensoren:

- We ontwikkelen methoden voor kalibratie (ijking) en validatie van sensordata en proberen dit uit.
- Presentatie van deze data. Om sensordata van de leefomgeving gemeten door burgers, decentrale overheden en anderen centraal te ontsluiten en visualiseren stelt het RIVM het dataportaal samenmeten.rivm.nl beschikbaar.
- Daarnaast presentatie van de officiële meetgegevens: Het is niet altijd bekend hoe goed de meetgegevens van de sensoren zijn. Ze geven mede daarom een kwalitatief/indicatief beeld van de situatie. Op het dataportaal ontsluiten we ook de nog ongevalideerde metingen van de referentiemeetstations van het RIVM en meetpartners, beschikbaar via de API van luchtmeetnet.nl. Kwantitatieve/inhoudelijke analyses, waarin de absolute concentratieniveaus van stoffen worden gebruikt, kunnen alleen op basis van gevalideerde referentiemetingen gemaakt worden.

CITIZEN SCIENCE

- Tegenwoordig zijn steeds vaker ook weer burgers betrokken bij wetenschappelijk onderzoek. Dit wordt Citizen Science genoemd. Want burgers zijn in staat om met lokale kennis, creativiteit, extra rekenkracht, financiële middelen of dataverzameling bij te dragen aan de wetenschap.
- Soms worden burgers bij het hele onderzoeksproces betrokken: van het opstellen van de onderzoeksvraag tot het verwerken van de resultaten. Met name het verzamelen van grotere hoeveelheden data op een grote(re) geografische schaal is één van de grote voordelen van Citizen Science.
- Citizen Science stimuleert creativiteit (en betrokkenheid), biedt een kritisch platform voor de wetenschap, en bevordert nationale en internationale samenwerking. Door middel van Citizen Science worden wetenschap en maatschappij dichter bij elkaar gebracht.

SMAL Bunnik is hier een voorbeeld van.

HOE WERKT EEN FIJNSTOF MEETSISTEEM MET GOEDKOPE SENSOREN

Hoe kunnen we nu al eerste resultaten hebben?

Geleende sonde van SMAL Zeist

PM10

Jaargemiddelde: 40 µg/m³. Niet meer dan 35 keer per jaar mag worden overschreden

Etmaalgemiddelde: 50 µg/m³ (WHO: 20µg/m³; dan zijn we kritisch!).

Trend in grenswaarden: dalend

Dit type sensoren meet deeltjes en geen fijnstof! Vocht kan zich ook als een deeltje manifesteren!

Boven 80 % relatieve vochtigheid kan volgens de RIVM de meting wel een paar keer (5 tot 7 keer) te hoge waarde geven!

Als we kijken naar deze grafiek is deze relatie is niet duidelijk!

Kalibratie is geen appeltje eitje. Wij zijn dus kritisch op het gebruik van deze sensoren!

9. Status/ volgende stappen project SMAL Bunnik

- Subsidieaanvraag en projectplan bij Bunnik Aan Zet fonds ingediend (en toegewezen)
- Subsidieaanvraag provincie?
- Welke sensor? Fijnstof of NOx?
 1. Welk sensorontwerp SMAL Zeist of “Meet je Stad”? Meetsysteem van 5 sensoren en 2 gateways voor een meting van het algemene niveau in de Kromme Rijnwijk.
 2. Provincie heeft toegezegd de gemeentelijke subsidie te verdubbelen
 3. Wat gaan we meten? Is PM10/2,5 meting betrouwbaar? Is NOx meting haalbaar?
 4. Sensorontwerp! In Amersfoort bieden ze een cursus om sensoren te bouwen die aanzienlijk goedkoper zijn!

LEZING ONDERHOUD CV KETELS

Danny Piersma van Installatiebedrijf Heuvelland hield een lezing over wat er allemaal komt kijken bij het onderhoud van een cv-ketel. Leden van de wijkvereniging kunnen tegen korting een abonnement krijgen.

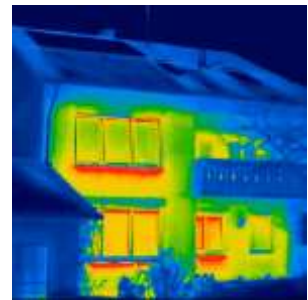
Rekening houdend met alle eisen van de afzonderlijke fabrikanten vindt een jaarlijkse inspectie plaats en dan wordt het volgende gedaan:

- Er wordt gecheckt of de installatie van de cv-ketel en de opstellingsruimte voldoet aan de **veiligheidseisen**.
- De **condensbak en sifon** worden gereinigd
- De **warmtewisselaar en branderbed** worden gereinigd en gecontroleerd (toestel afhankelijk of dit jaarlijks gebeurt)
- Controle van de **ontsteking**.
- Controle op lekkages in het toestel.
- Controle van de **rookgasafvoer**; is deze lekvrij en correct bevestigd. Een goed gebeugelde rookgasafvoer is een belangrijke voorwaarde voor een veilig systeem. Dat geldt voor elk materiaal. Echter, met name kunststof systemen vergen extra aandacht, vanwege de uitzetting van het materiaal door de temperatuur van rookgassen. Het monteren van een rookgasafvoer moet altijd volgens voorschrift van de fabrikanten. Wordt dit niet gedaan dan betekent het niet lezen en toepassen van deze voorschriften dat de monteur zich niet aan het Bouwbesluit houdt, en dus bij ongevallen of incidenten aansprakelijk kan worden
- Controle van het **expansievat**; is deze op de juiste wijze geïnstalleerd en functioneert deze naar behoren.
- Is de installatie op de juiste wijze beveiligd tegen overdruk.
- Indien nodig wordt de cv-installatie bijgevuld met water.
- Voldoen de gemeten CO- en CO2 waarden aan de norm voor uitstoot. Bij een goed werkend verbrandingstoestel zal de CO-concentratie in de verbrandingsgassen meestal lager zijn dan 100 ppm.
- N.b. Pakkingen dienen altijd vervangen te worden bij een losgenomen onderdeel.

LEZING WARMTESCANS

Eén van de sprekers op de ledenvergadering was Rik Coumans van de werkgroep Warmtescan. Hij hield zijn lezing onder het motto “Onzichtbare zichtbaar maken.”

De werkgroep is met zijn energieambassadeurs actief sinds december 2017. Tot nu toe zijn er 70 scans gedaan. Bijna de helft van de aanmeldingen is afgelopen winter gedaan. Helaas is door de warme winter een wachtlijst ontstaan.

Rik vertelde hoe het in zijn werk gaat als iemand van de werkgroep bij een lid een warmtescan gaat maken. Eerst wordt er met de scanner een warmtebeeld gemaakt. Daarna volgt een gesprek waarin de leden zich meer bewust worden waar de zwakke schakels in hun huis zitten. Ze krijgen dan zo nodig al advies wordt gegeven over een mogelijk vervolg. Aan het eind volgt een rapport met foto's van de warmtescans van het huis en advies.

De wijkgenoten reageren positief na een warmtescan en bevelen het anderen aan om het ook te laten doen.

De volgende winter wil de werkgroep proberen de wachtlijst weg te werken. Dit heeft vooral kans van slagen als zich extra energieambassadeurs opgeven. Heb je interesse om dit een tijdje te doen geef je dan op bij X. via e-mail x. Dan volgt een korte instructie en dan kan deze winter ook aan de slag!

LEZING ENERGIEGROEP BUNNIK

Datus Voorhorst gaf aan de hand van een presentatie de in en outs over de Energiegroep Bunnik.

ORGANISATIE

- Eerst losse groep
- 2017 Stichting Energiegroep Bunnik
- 2019 Energie Coöperatie Bunnik (i.o.)

Energiegroep Bunnik

- Vrijwilligers uit gemeente Bunnik
- Doel: helpen bij toekomstgericht energieverbruik
- Besparen, comfortverhoging, duurzame opwekking

Doel voor burgers

- Acceptatie/draagvlak voor maatregelen
- Handelingsperspectief
- eigenaarschap

Activiteiten nu

- Opstarten energie coöperatie
- Overleg over twee zonnenvelden (tussen de Achterdijk en provinciale weg bij Werkhoven: 2 x ca. 20 ha + aanleg nieuwe natuur)

Wat kunnen burgers zelf doen?

- Woning beter isoleren
- Zonnepanelen (terugverdientijd 7 jr !)
- Cv-ketel goed afstellen (max. Temp.)
- Lid worden van energiecoöperatie i.o.
- Vrijwilliger worden bij energie Co.
- (korter douchen, minder vlees, minder vliegen etc.)

IR-meter
voor puntmetingen

Wat voor burgers?

- Huiskamerbijeenkomsten
- Individuele advisering
- Hulp bij gezamenlijke inkoop

aan te vragen bij de Energiegroep Bunnik

- Slecht gecalibreerd
- Goed voor vergelijkende metingen

Pv project Werkhoven

Energie Coöperatie Bunnik

- Coöperatieve vereniging
- Doel:
 - Bijdrage aan verduurzaming gemeente Bunnik
 - Bevorderen energietransitie, voor iedereen bereikbaar
 - Bevorderen en mogelijk maken financiële deelnemingen

Wat bereikt ?

- voorlichtingsavonden
- inkoopacties
- 2 zonne-energieprojecten ism Buurtstroom
- advisering Gemeente
- warmtescans
- huiskamerbijeenkomsten
- advisering individuele bewoners

Wat bereikt kwantitatief

- 1700 zonnepanelen, 400 MWh/jr
- 200 huishoudens geadviseerd
- 2 zonne-energieprojecten: ruim 500 PV-panelen

Actieprogramma 2019 - 2020

- Ontwikkeling grootschalige energie > 30 kWp bij voorkeur op dak
- Faciliteren windenergie op of nabij Bunnik
- Warmtescans > 70 huishoudens
- Huiskamerbijeenkomsten > 50 huishoudens
- Collectieve inkoopactie
- Coöperatieve vereniging met > 100 leden
- Samenwerking met lokale ondernemers
- Regionale samenwerking met andere energie coöperaties

ACTIES VOOR FIETSRROUTE NAAR USP TELEURSTELLEND

In de vorige Bezem (april-mei 2019) konden wij de resultaten melden van een brainstormsessie over aanpassingen van het fietspad van het station Bunnik naar het USP (de Uithof).

Samen met vertegenwoordigers van het USP, de gemeente Bunnik en de provincie, hebben 10 inwoners uit onze wijk, waaronder een vertegenwoordiger van het bestuur van de wijkvereniging, knelpunten benoemd van deze route en zijn ook oplossingen daarvoor aangedragen.

Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen oplossingen voor de langere termijn en die welk op korte termijn, binnen enkele maanden, zouden kunnen worden gerealiseerd.

De gemeente heeft, samen met de provincie, alle ideeën (acties) op een rij gezet en op basis van haalbaarheid en kosten gecategoriseerd.

Volgens de brief die daarover naar alle deelnemers van de sessie is gestuurd, zijn “de overgebleven ideeën in een subsidieaanvraag bij de provincie gegoten”.

Het gaat om de volgende korte termijn acties:

Nieuwe **officiële bewegwijzering** met “Utrecht Science Park” op de borden.

UTRECHT
SCIENCE
PARK

Het plaatsen van een aantal **Mijlpaaltjes** langs de route om de route te verduidelijken.

Het bedrukken van de route met “**stempels**” op het wegdek op verschillende plekken om de route te verduidelijken.

Het **verwijderen van “het stoepje”** bij de eerste poot van de Gildenring.

Tellingen voor en na de wijzigingen op de route.

“**Fietsers oversteken**” bordje bij de kruising over de Runnenburg bij het station.

Deze acties hebben uitsluitend de bedoeling om de route te verduidelijken.

De wijkvereniging en een aantal andere inwoners hebben hierover hun teleurstelling uitgesproken naar de gemeente.

Hun bezwaren waren:

Waar blijven al die andere punten die in de sessie zijn voorgesteld (zie ook de vorige Bezem)?

Er ontbreken maatregelen om de veiligheid te verbeteren en de snelheid in de Gildenring af te remmen.

In een reactie geeft de gemeente daarvoor de volgende argumenten:

De voorgestelde acties zijn “**quick wins**” die meteen kunnen worden uitgevoerd.

De overige punten verdwijnen **zeker niet uit beeld**, maar vereisen nader onderzoek en/of een grotere investering. Uitvoering daarvan is mede afhankelijk van studies van de provincie Utrecht naar verschillende snel-fietsroutes. Zo komt er een route vanaf Veenendaal naar het USP, welke ook door/langs Bunnik gaat. De exacte route daarvan is nog onduidelijk. Op dat moment, zo is ons verzekerd, komen de overige actiepunten zeker weer in beeld.

Op 4 juli werd gemeld dat de subsidieaanvraag was ingediend en dat men binnen een paar weken reactie verwachtte. Men zou ons op de hoogte houden, maar tot nu toe is daarover geen bericht ontvangen.

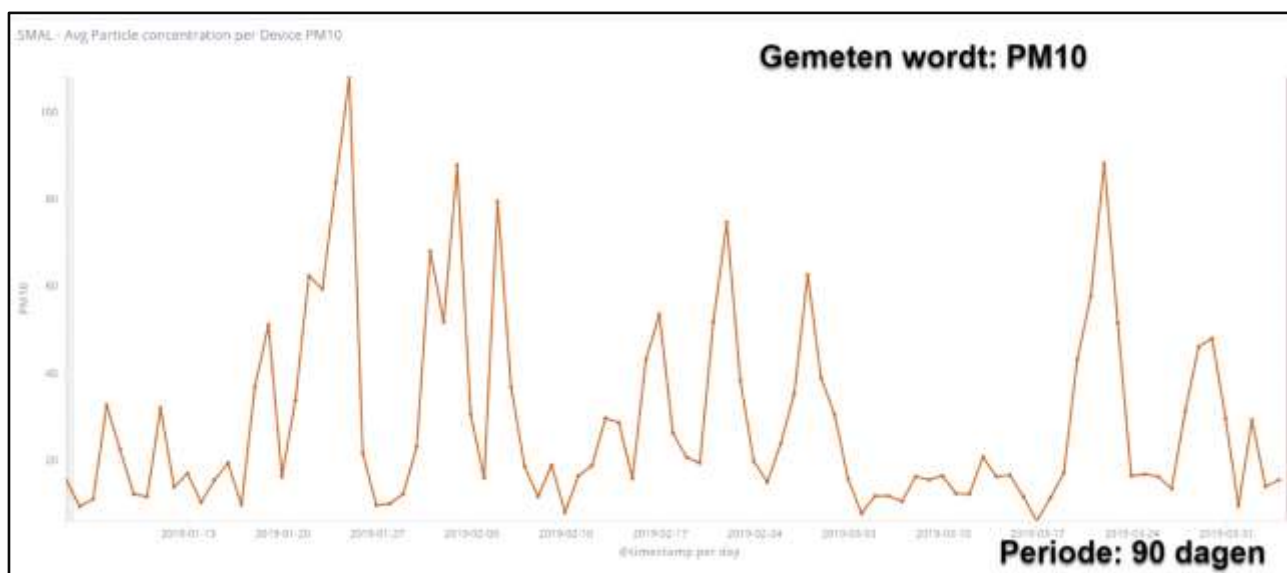
VAN DE TECHNISCHE COMMISSIE

WERKGROEP LUCHT EN GELUID

Inmiddels heeft SMAL (Samen Meten Aan Luchtkwaliteit) Bunnik van het “Bunnik Aan Zet Fonds” van de gemeente Bunnik een subsidie ontvangen van € 5000. Een gelijke subsidieaanvraag gaat binnenkort uit naar de provincie Utrecht. Deze kan beschikbaar worden gesteld in het kader van de “Uitvoeringsverordening subsidie Binnenstedelijke Ontwikkeling provincie Utrecht 2017”. Met deze subsidie bedragen kan de werkgroep een meetsysteem gaan opzetten bestaande uit 5 sensoren voor het meten van fijnstof (PM10 en PM2,5) en misschien ook NOx, en 2 gateways. Alles te plaatsen op geschikte locaties in de Kromme Rijn wijk.

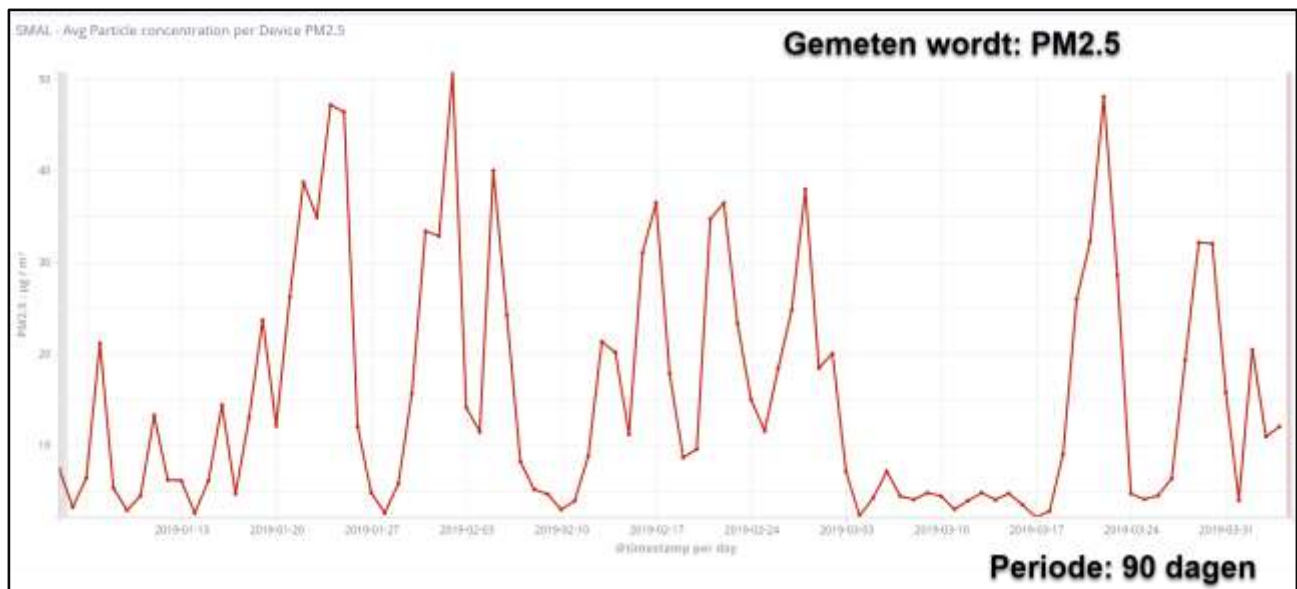
Alhoewel we nog geen meetsonde operationeel hebben kunnen we wel al een indruk krijgen over onze luchtkwaliteit! SMAL Zeist, de burgerbeweging van Zeist die al een aardig aantal sondes operationeel heeft, heeft ons een sonde geleend die we op de Voerliedenhoek hebben geïnstalleerd.

We hebben gevraagd een data download te maken van de daggemiddelden van PM10 en PM2,5 (fijnstof fracties kleiner dan 10 en 2,5 μm) over de periode jan t/m maart van dit jaar. De Europese norm voor het jaargemiddelde van PM10 van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt in deze periode niet overschreden; de norm voor het daggemiddelde van 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ mag maximaal 35 keer per jaar worden overschreden. Deze norm werd in de periode van de meeting ongeveer bereikt! Maar bedenk dat deze meetwaarden nog niet gecorrigeerd zijn voor afwijkingen door b.v. een hoog vocht percentage. Deze sondes meten waterdamp deeltjes boven een bepaalde grootte als fijnstof. Dus de meetwaarden moeten bij hoge vocht-percentages eerst nog worden gecorrigeerd! Waarschijnlijk voldoen we dan nog wel aan deze norm.

Voor PM 2,5 is alleen een jaargemiddelde norm van 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ afgesproken. Hieraan wordt waarschijnlijk wel voldaan.

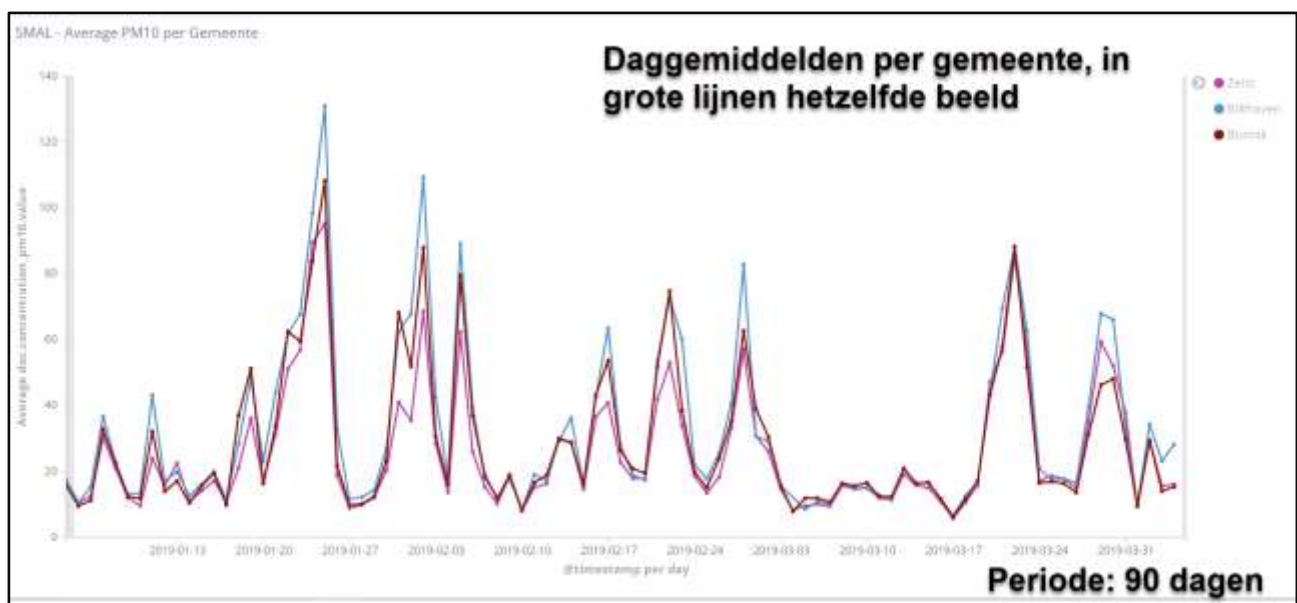
Het probleem zit in de daling van de norm! Voortschrijdend inzicht geeft aan dat iedere hoeveelheid fijnstof de levensverwachting doet dalen. De provincie Utrecht heeft daarom als doelstelling niet de Europese norm, maar de WHO norm gekozen. En deze ligt lager. Het PM10 jaargemiddelde ligt op 20 en voor PM2,5 is de norm 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. En dan heeft Bunnik een probleem!

Als we onze meetresultaten over deze periode vergelijken met die van omringende gemeenten zien we een vergelijkbaar patroon. Er werd verwacht dat de gemiddelde waarden van Bilthoven en Zeist lager zouden liggen maar dat lijkt niet zo te zijn. Blijkbaar is de luchtkwaliteit van Bunnik zo slecht nog niet!

We gaan nu onze 5 sondes bouwen en over een langere periode meten. Doordat we meerdere sondes gebruiken kunnen we individuele meetfouten beter opsporen. Daarnaast hopen we dat de kalibratie van de sensoren door het RIVM de metingen betrouwbaarder zullen maken.

Voor meer informatie of aanmeldingen voor technische en financiële ondersteuning kunt u contact leggen via ons emailadres: smal.bunnik@gmail.com

WARMTESCAN

Onze energieambassadeurs hopen de komende winter een groot aantal warmtescans te kunnen uitvoeren en daarmee de wachtlijst van ruim 30 woningen aan te pakken. Hierbij zijn twee zaken van belang: voldoende koud weer en aanvulling van het aantal energieambassadeurs.

Oproep! Meldt u aan als energieambassadeur bij Bob Jansen van de Technische Commissie (zie colofon). Onze huidige energieambassadeurs zullen u in de praktijk opleiden bij het maken van warmtescans met de infrarood camera en het maken en bespreken van een verslag met isolatieadvies voor de eigenaar/bewoner.

In mei werd een namenwedstrijd uitgeschreven voor het nieuwe zorgcentrum van Quarijn op het MFA-terrein. Het is "de Weijer" geworden. De naam 'De Weijer' is bedacht door Renate van den Dool. "De naam kan ouderen en mensen met dementie helpen omdat het refereert aan oud burgemeester Weijer en de Burgemeester Weijerstraat in Bunnik. De naam Weijer betekent 'strijd'."

Op zaterdag 31 augustus hebben we een pleinfest gehouden op het Grunoplantsoen. Het was een groot succes, veel blij gezichten en gezellige gesprekken tussen de buurtbewoners van Grunoplantsoen, van Zijldreef, Lokhorstlaan, Weth. Schaaplaan en Laan van Oudbroekhuizen.

Foto's: Evert Hilberdink

In onze wijk en langs het Kromme Rijnpad stond weer de bijzondere Italiaanse aronskelk (*Arum italicum*). De besjes zijn giftig, dus altijd weer oppassen geblazen met kinderen en honden!

Foto: gemeente

IN-EN-OM DE WIJKVERENIGING

Er zijn veel wekelijks terugkerende activiteiten in de bibliotheek. Eén daarvan is de gezamenlijke lunch op woensdag van 12.00 uur tot 13.00 uur, "Gast aan Tafel", met telkens weer andere interessante gespreksonderwerpen. Iedereen mag aanschuiven!

Foto: Margriet van Idea

Aan het begin van de vakantie deden we de volgende oproep: Voordat we met zijn allen met vakantie gaan: even checken of het groen nog binnen je eigen perken is. In de vakantie groeit het door en met name slechtzieders en rolstoelgebruikers hebben er hinder van! Het heeft wel wat effect gehad, maar er is nog heel wat te snoeien.

Als aanvulling op de lezing van de Energie Groep Bunnik heeft uw redacteur deze zomer veel ondersteuning gehad van Datus Voorhorst bij de aanschaf van zonnepanelen. Naast het daadwerkelijk bekijken van de woning was het vooral prettig het technisch meelesen van de aangeboden offertes om tot een goede beslissing te komen. Veel dank aan de Energie Groep Bunnik.

De bouw van het zorgcentrum en het gezondheidscentrum vordert gestaag.

De deelnemers aan het gezondheidscentrum zijn huisartsenpraktijken van Steenis en Franssens & Hassink, Kromme Rijn Apotheek, Boca Sana Meijer Tandartsen, Dental Keramiek tandtechniek, Fysiozorg Munro en andere eerstelijns zorgverleners, alsmede het Centrum voor Elkaar van de gemeente.

Het gebouw zal naar verwachting medio maart/april 2020 worden opgeleverd.

OPROEP WERKGROEP BIODIVERSITEIT

Van oorsprong is onze wijk een groene wijk met veel biodiversiteit. Inmiddels zijn veel bloeiende planten en struiken verdwenen. Dit komt door bezuinigingen van de gemeente, maar ook doordat veel tuinen meer betegeld zijn.

Het schijnt dat in een periode van 20 jaar 70% van de insecten is verdwenen.

Om eens te inventariseren wat er in onze wijk onder onze leden op dit gebied leeft, heeft het bestuur Marion Göttgens gevraagd om een werkgroep biodiversiteit op te zetten. Marion is geen deskundige op dit gebied en woont nog niet zo lang in onze wijk. Daarom kan zij er met een frisse blik in gaan staan.

Wij zijn blij dat zij deze taak op zich wil nemen.

Wij zoeken leden voor die werkgroep. Iedereen die interesse heeft in dit onderwerp en zich daarvoor wil inzetten, van het slecht maaien van het gras tot en met ideeën over gezamenlijke moestuinen, nodigen wij uit dit te laten weten via secretariskrommerijn@hotmail.com t.a.v. Marion Göttgens.

In juli is begonnen met het grondwerk voor de nieuwe speelplek aan de Van Riemsdijkgarde. De toestellen zijn geleverd als bouwpakket. Inmiddels wordt er al veel gespeeld..

Ali Dekker uit Odijk is door de fractie van De Liberalen voorgedragen als wethouder. Zij is de opvolger van Jorrit Eijbersen die naar de Gooise Meren is gegaan.

SPOEDPOST HUISARTSEN: ALLEEN VOOR ACUTE MEDISCHE ZORG BUITEN KANTOORTIJDEN

INWONERS GEMEENTEN BUNNIK & WIJK BIJ DUURSTEDEN
088 130 96 10

Heeft u buiten kantoortijden een acute zorgvraag, dan belt u **088 130 96 10** (let op: nieuw nummer!). Indien u voor een spoedconsult wordt uitgenodigd dan kunt u vanaf 1 juli 2019 terecht op de spoedpost huisartsen (huisartsenpost) Zeist. Nachtelijke consulten (23.00-08.00 uur) vinden plaats op de post Stad Utrecht, in het Diaconessenhuis.

Professor Lorentzlaan 76 3707 HL Zeist	Burg. Fockema Andreaelaan 60 3582 KT Utrecht
ma-vr: 17.00-23.00 uur za-zo-feest: 08.00-23.00 uur	ma-zo: 23.00-08.00 uur

LET OP: 2 ADRESSEN

Per 1 juli is de spoedhuisartsenpost in Houten gesloten.

Voor spoedconsulten kun je in de avonden van 17.00 tot 23.00 uur en in het weekend van 8.00 tot 23.00 uur naar het Spoedzorgcentrum van het Diaconessenhuis in Zeist, Prof. Lorentzlaan 76.

In de nacht van 23.00 tot 8.00 uur moet je naar het Spoedzorgcentrum van het Diaconessenhuis in Utrecht, Burgemeester Fockema Andreaelaan 60.

Bezoek is alleen mogelijk na het maken van een telefonische afspraak. Het nieuwe telefoonnummer is: 088 130 96 10.

Regelmatig worden allerlei voorzieningen met sluiting bedreigd, zoals de muziekschool, het hondenspeelparadijs en diverse gymclubs.

IN-EN-OM DE WIJKVERENIGING

*Half mei vond de Avondvierdaagse weer plaats.
Dit jaar was woonkern Bunnik weer aan de
beurt als start- en eindpunt.
Het is bij het opstellen voor het défilé altijd een
gezellige drukte op het Grunoplantsoen.*

Avondwandeling...

Foto volgt ☺